

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, όσον αφορά ειδικά μέτρα για την Ελλάδα»

[COM(2015) 365 final — 2015/0160 (COD)]

(2016/C 032/04)

Γενικός εισηγητής: ο κ. Carmelo CEDRONE

Στις 7 και 28 Σεπτεμβρίου 2015 αντιστοίχως, και σύμφωνα με τα άρθρα 177 και 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν να ζητήσουν γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα

«Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, όσον αφορά ειδικά μέτρα για την Ελλάδα»

[COM(2015) 365 final — 2015/0160 (COD)].

Στις 15 Σεπτεμβρίου 2015 το προεδρείο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ανέδωσε στο ειδικευμένο τμήμα «Οικονομική και νομισματική ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή» τις σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες.

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα των εργασιών, κατά την 511η σύνοδο ολομελείας της, που πραγματοποιήθηκε στις 6, 7 και 8 Οκτωβρίου 2015 (συνεδρίαση της 8ης Οκτωβρίου 2015), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή όρισε γενικό εισηγητή τον κ. Carmelo CEDRONE και υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 99 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 4 αποχές.

1. Ιστορικό και κύρια σημεία του εγγράφου της Επιτροπής

1.1. Η οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει σοβαρή και κρίσιμη λόγω του συνεχιζόμενου χαμηλού ρυθμού ανάπτυξης και της έλλειψης των δημόσιων πόρων που απαιτούνται για την τόνωση της ανάπτυξης. Τα αίτια αυτής της κατάστασης είναι ευρέως γνωστά και έχουν επανειλημμένως επισημανθεί από την ΕΟΚΕ κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών/μηνών. Η εν λόγω κρίσιμη κατάσταση επηρεάζει επίσης σημαντικά τη διαθεσιμότητα των μέσων που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των προβλεπόμενων προγραμμάτων με τη χρηματοδοτική στήριξη των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020, καθώς και τα εναπομείναντα κονδύλια της περιόδου 2007-2013.

1.2. Η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 (περί καθορισμού κοινών διατάξεων για τα πέντε Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία) όσον αφορά τα μέτρα που προβλέπονται για την Ελλάδα ⁽¹⁾.

1.3. Η πρόταση της Επιτροπής, η οποία αποσκοπεί να αντισταθμίσει την έλλειψη ρευστότητας και δημόσιων πόρων για την πραγματοποίηση επενδύσεων στην Ελλάδα, προβλέπει δύο χρηματοδοτικές διευκολύνσεις, οι οποίες ουσιαστικά συνίστανται σε προκαταβολικές πιστώσεις πληρωμών που έχουν ήδη αποφασιστεί για την Ελλάδα και είναι, ως εκ τούτου, δημοσιονομικά ουδέτερες για την περίοδο 2014-2020, καθώς και σε αύξηση των ποσοστών συγχρηματοδότησης.

1.4. Η νομοθετική πρόταση αφορά τόσο την περίοδο 2007-2013 όσο και την περίοδο 2014-2020.

⁽¹⁾ COM(2015) 365 final — 2015/0160 (COD).

1.5. Όσον αφορά την περίοδο 2014-2020, η Επιτροπή προτείνει να αυξηθεί κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες το επίπεδο της αρχικής προχρηματοδότησης από τη χρηματοδότηση που διατίθεται για την περίοδο 2014-2020 στα προγράμματα υπέρ της πολιτικής για τη συνοχή στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και Ταμείο Συνοχής) και στα προγράμματα που λαμβάνουν στήριξη από το ΕΤΘΑ. Συνολικά, αυτό ισοδυναμεί με 1 δισεκατ. ευρώ για διάστημα δύο ετών (500 εκατ. ευρώ το 2015 και 500 εκατ. ευρώ το 2016).

1.6. Όσον αφορά την περίοδο 2007-2013, η Επιτροπή προτείνει ένα μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης 100 % (αφορά τη δηλωθείσα επιλέξιμη δαπάνη για τον υπολογισμό των ενδιάμεσων πληρωμών και τελικών υπολοίπων των επιχειρησιακών προγραμμάτων που υλοποιούνται στην Ελλάδα) και την επίτευξη της καταβολής του 5 % των πληρωμών της ΕΕ που συνήθως πραγματοποιούνται μετά τη λήξη των προγραμμάτων. Αυτό θα σημαίνει άμεση πρόσθετη ρευστότητα ύψους 500 εκατ. ευρώ περίπου το 2015 και 500 εκατ. EUR το 2016.

2. Παρατηρήσεις

2.1. Η ΕΟΚΕ συμεριζεται τις ανησυχίες της Επιτροπής όσον αφορά την ανάγκη παροχής πρόσθετων χρηματοδοτικών πόρων στην Ελλάδα με στόχο την επανεκκίνηση των επενδύσεων προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης. Πράγματι, η ΕΟΚΕ έχει, εδώ και καιρό, διατυπώσει προτάσεις προς αυτή την κατεύθυνση για όλες τις χώρες και τις εδαφικές περιοχές που βρίσκονταν αντιμέτωπες με δημοσιονομικές δυσκολίες, διογκωμένο χρέος ή υψηλό ποσοστό ανεργίας⁽²⁾.

2.2. Κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, η πρόταση της Επιτροπής —η οποία θεωρείται έκτακτου χαρακτήρα από την ίδια την Επιτροπή και τελεί επί του παρόντος υπό εξέταση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο— δεν εκπληρώνει τους επιδιωκόμενους στόχους. Πρόκειται για ενίσχυση η οποία —είτε λόγω της δημοσιονομικής της διάστασης είτε λόγω της προβλεπόμενης μεθόδου εκταμίευσης (προκαταβολική πληρωμή των προβλεπόμενων πόρων)— είναι ανεπαρκής για την κάλυψη των αναγκών της Ελλάδας όσον αφορά τις δημόσιες επενδύσεις και την ανάκτηση των επιπέδων ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης του παραγωγικού τομέα. Η παροχή ρευστότητας που προκύπτει από την εφαρμογή του νέου κανονισμού εκτιμάται σε περίπου 2 δισεκατ. ευρώ, ποσό ασφαλώς σημαντικό, αλλά όχι πρόσθετο, και το οποίο θα αντισταθμιστεί με ισόποση μείωση των πόρων που προβλέπονται για τα επόμενα έτη (2018 και 2020).

2.3. Η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένως τονίσει στις γνωμοδοτήσεις της ότι, εάν η Επιτροπή προτίθεται να βοηθήσει την Ελλάδα, τότε θα πρέπει να της διαθέσει σημαντικότερους πρόσθετους πόρους, είτε με τη μορφή νέων επενδυτικών προγραμμάτων είτε με την περαιτέρω μείωση του απαιτούμενου μεριδίου εθνικής συγχρηματοδότησης στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία για την περίοδο 2014-2020.

2.4. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει μια δεύτερη ανησυχία που σχετίζεται με τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται όσον αφορά την έναρξη του νέου προγράμματος των διαρθρωτικών ταμείων. Οι πόροι που χορηγούνται στην Ελλάδα από την πολιτική συνοχής για την περίοδο 2014-2020 ανέρχονται συνολικά σε περίπου 35 δισεκατ. ευρώ. Η δεινή οικονομική —αλλά και πολιτική— κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα επέφερε σημαντικά στοιχεία αβεβαιότητας από πλευράς επενδυτικών αποφάσεων και διοικητικών καθυστερήσεων, που δεν της επέτρεψαν να δρομολογήσει τις απαιτούμενες διαδικασίες για την απόκτηση πρόσβασης στους πόρους της νέας περιόδου προγραμματισμού 2014-2020.

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου όσον αφορά ορισμένες διατάξεις σχετικά με τη χρηματοοικονομική διαχείριση για ορισμένα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα» [COM(2011) 482 τελικό — 2011/0211 (COD)] (ΕΕ C 24 της 28.1.2012, σ. 81).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τον οποίο τροποποιείται ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου όσον αφορά ορισμένες διατάξεις σχετιζόμενες με τη δημοσιονομική διαχείριση για ορισμένα κράτη μέλη τα οποία αντιμετωπίζουν δυσχέρειες ή απειλούνται με σοβαρές δυσχέρειες σε σχέση με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα» [COM(2011) 481 τελικό — 2011/0209 (COD)] (ΕΕ C 24 της 28.1.2012, σ. 83).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου τροποποιητικού του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 του Συμβουλίου, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας, όσον αφορά ορισμένες διατάξεις σχετιζόμενες με τη δημοσιονομική διαχείριση για ορισμένα κράτη μέλη τα οποία αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα» [COM(2011) 484 τελικό — 2011/0212 (COD)] (ΕΕ C 24 της 28.1.2012, σ. 84).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006» [COM(2011) 615 τελικό — 2011/0276 (COD)] (ΕΕ C 191 της 29.6.2012, σ. 30).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1084/2006» [COM(2011) 612 final — 2011/0274 (COD)] (ΕΕ C 191 της 29.6.2012, σ. 38).

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τον στόχο “Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση” και για κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006» [COM(2011) 614 τελικό — 2011/0275 (COD)] (ΕΕ C 191 της 29.6.2012, σ. 44).

2.5. Η ΕΟΚΕ φοβάται ότι οι εν λόγω καθυστερήσεις, σε συνδυασμό με τα μέτρα λιτότητας τα οποία επιβάλλονται από την ΕΕ για την έγκριση του τρίτου προγράμματος βοήθειας, που θα οδηγήσουν αναπόφευκτα στην απώλεια δημόσιων πόρων για επενδύσεις, θα επηρεάσουν επίσης την ενεργοποίηση των προγραμμάτων δαπανών που προβλέπονται από τα Ταμεία τόσο για το επόμενο έτος όσο και για ολόκληρη την περίοδο έως το 2020.

2.6. Τα σχέδια που βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της υλοποίησης στην Ελλάδα χρηματοδοτούνται σε μεγάλο βαθμό με πόρους της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013. Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες αναλύσεις σχετικά με τα εναπομείναντα κονδύλια της περιόδου 2007-2013, υπάρχει ακόμη διαθέσιμο υπόλοιπο ποσό ύψους 1,5 έως 2 εκατ. ευρώ, το οποίο, εάν δεν χρησιμοποιηθεί μέχρι το τέλος του έτους, θα πρέπει να επιστραφεί. Η Επιτροπή θα μπορούσε, λόγω των έκτακτων συνθηκών που επικρατούν σε αυτή τη χώρα, να συμπεριλάβει στην πρότασή της την επιμήκυνση των προθεσμιών υποβολής των εκθέσεων σχετικά με τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες (από n+2 σε n+3).

3. Συμπεράσματα και συστάσεις

3.1. Εν κατακλείδι, η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει και υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής, παρότι τη θεωρεί ανεπαρκή. Πράγματι, όπως προτείνεται σε πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις της, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι τα ευρωπαϊκά όργανα και τα κράτη μέλη θα πρέπει να δρομολογήσουν ένα πρόγραμμα παροχής βοήθειας στις χώρες της ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν προβλήματα —αρχής γενομένης από την Ελλάδα—, το οποίο να είναι πιο ουσιαστικό και αξιόπιστο από ό,τι προβλεπόταν στο παρελθόν, μέσω: της καθιέρωσης μεγαλύτερης ευελιξίας κατά την εφαρμογή της νέας ευρωπαϊκής διακυβέρνησης στον τομέα της φορολογικής και της δημοσιονομικής πολιτικής· της περαιτέρω αύξησης των διαθέσιμων πόρων χρηματοδότησης από την ΕΤΕπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ), βάσει του σχεδίου Juncker· της ενοποίησης και του συντονισμού των πόρων που προορίζονται για τη χρηματοδότηση άλλων πολιτικών της ΕΕ, κατά τρόπο περισσότερο λειτουργικό.

3.2. Συνοψίζοντας, πέραν των ανωτέρω κρίνονται αναγκαία τα εξής: α) η επέκταση της πρότασης (κατάργηση της συγχρηματοδότησης από την Ελλάδα) για το σύνολο της περιόδου 2014-2020· β) η επιτάχυνση και η πρόβλεψη των παρεμβάσεων που προβλέπονται για την Ελλάδα βάσει του σχεδίου Juncker, με στόχο να προαχθούν —χάρη σε αμφότερα τα μέτρα— η οικονομική ανάκαμψη, η ανάπτυξη και η απασχόληση· δ) η απλοποίηση των διοικητικών μέτρων, και ΟΧΙ το αντίστροφο· ε) η συγκρότηση, εκ μέρους της Επιτροπής, μιας μεικτής ομάδας δράσης, ικανής να στηρίξει και να συνοδεύσει την Ελλάδα κατά τα διαφορετικά στάδια χρήσης των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων· στ) η εξέταση της δυνατότητας επέκτασης είτε των ίδιων είτε παρεμφερών μέτρων, σε συνδυασμό με τους ενδεδειγμένους ελέγχους, στις άλλες χώρες που έχουν πληγεί και πλήττονται περισσότερο από την κρίση και εμφανίζουν ποσοστό ανεργίας υψηλότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Βρυξέλλες, 8 Οκτωβρίου 2015.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γεώργιος ΝΤΑΣΗΣ